

Comparison of Sugammadex and Neostigmine in Short Term Surgery

Kısa Süreli Cerrahide Sugammadex ile Neostigminin Karşılaştırılması

Sugammadex ile Neostigmin Karşılaştırılması / Comparison of Sugammadex and Neostigmine

Fatih Koç, Güldem Turan, Dilek Subaşı, Osman Ekinci
Haydarpaşa Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Anesteziyoloji ve Reanimasyon Kliniği, İstanbul, Türkiye

Euroanaesthesia 2012, Paris, Fransa 9-12 Haziran 2012'de Poster olarak sunulmuştur.

Özet

Amaç: Bu çalışmada kısa süreli elektif cerrahide; rokuronyumla oluşturulan nöromusküler bloğun geri döndürülmesinde sugammadex ve neostigminin klinik etki ve maliyeti karşılaştırıldı. **Gereç ve Yöntem:** Yazılı onayları alındıktan sonra, ASA I-III, öngörülen cerrahi süresi 90 dakikayı aşmayan, 18-65 yaş arası 33 hasta randomize edilerek iki gruba ayrıldı (Grup Sugammadex, n=16; Grup Neostigmin, n=17). Anestezi induksiyonunda tüm hastalara fentanyl 1-2 µg/kg, tiopental 5-7 mg/kg, rokuronyum 0,6 mg/kg verildi. İdame de % 50 O₂-N₂O ve % 1 sevofluran kullanıldı. Nöromusküler blok seviyesi akselomyografi metoduyla train-o-four (TOF) stimülasyon ile monitorize edildi. Ameliyat sırasında TOF ölçümleri yapılarak TOF 3 olduğunda 0.1-0.2 mg/kg ek rokuronyum yapıldı. Cerrahi sonunda TOF 2 olunca Grup S'ye 2 mg/kg sugammadex yapılırken Grup N'ye 50 µg/kg neostigmin ve 20 µg/kg atropin uygulandı. **Bulgular:** Gruplar arasında demografik özellikler benzerdi. TOF oranı 0,9'a ulaşma ve ekstübasyon süreleri Grup S'de ve Grup N'e göre anlamlı olarak kısaydı (2,3±0,9 dk, 9,4±2,7dk ve 6,6±1,6 dk., 12,9±2 dk) (p<0,001). Hasta başına ortalama maliyet Grup S'de, Grup N'e göre anlamlı olarak fazlaydı. (3,13±0,47 TL, 135,36±17,86 TL) (p<0,001). **Tartışma:** Rokuronyum sonrası nöromusküler fonksiyonların geri dönmesinde TOF oranı 0.9 olması 2 mg/kg sugammadex ile 50 µg/kg neostigmine göre daha hızlı olmakla birlikte sugammadex neostigminin çok daha pahalıdır.

Anahtar Kelimeler

Sugammadex; Neostigmin; Nöromusküler Blok

Abstract

Aim: This study compared the efficacy and cost effectiveness of sugammadex and neostigmine for reversal of neuromuscular blockade induced by rocuronium for short term elective surgery. **Material and Method:** After written informed consent, 33 patients aged 18-65, ASA I-III, who were undergoing short term surgery (<90 min) were randomly selected and divided into two groups (Group Sugammadex, n=16; group Neostigmine, n=17). All patients were given 1,5 µg/kg fentanyl, 5-7 mg/kg thiopental, 0,6 mg/kg rocuronium for anaesthesia induction. Anaesthetic maintenance was ensured through 50% O₂-N₂O and 1% sevoflurane. Neuromuscular blockade was monitored using acceleromyography and a train-of-four (TOF) mode of stimulation. During surgery maintenance doses of 0.1-0.2 mg/kg rocuronium were administered according to reappearance of the third response of the TOF. Patients were given sugammadex 2 mg/kg (group S) or neostigmine 50 µg/kg (with atropine 20 µg/kg) (group N) at reappearance of the second response of the TOF after the last dose of rocuronium in the end of the surgery. **Results:** Demographic properties were similar in the two groups. Time to recovery of the TOF ratio of 0.9 and extubation time after sugammadex compared with neostigmine were significantly shorter, being 2.3 ± 0.9 versus 9.4 ± 2.7 min and 6.6 ± 1.6 versus 12.9 ± 2 (P<0.001). The costs were higher in group S (71.2 ± 9.8 \$) than group N (1.7 ± 0.2 \$) per patient (p<0.001). **Discussion:** Recovery of neuromuscular function after rocuronium to a TOF ratio of 0.9 was faster with 2mg/kg sugammadex when compared with 50 µg/kg neostigmine, while sugammadex was the more expensive than neostigmine.

Keywords

Sugammadex; Neostigmine; Neuromuscular Blockade

DOI: 10.4328/JCAM.1694

Received: 24.02.2013 Accepted: 28.03.2013 Printed: 01.01.2015

J Clin Anal Med 2015;6(1): 41-5

Corresponding Author: Güldem Turan, Barbaros M. Uphill S. B 5 Dai: 2 B. Post Code: 34746 Atasehir, Istanbul, Turkey.

T.: +90 2166883642 F.: +90 2163460582 E-Mail: gturanmd@yahoo.com

Giriş

Kas gevşeticiler anestezi uygulamasında atravmatik endotra- keal entübasyon yanında cerrahi girişimin daha güvenli, rahat ve kısa sürede yapılmasını sağlarlar[1]. Postoperatif Rezidüel Kürarizasyon (PORK) tanım olarak; post-operatif hastada ha- len bloke kalmış nikotik reseptörlerin varlığıdır. Bu durumun herhangi bir semptomu yol açmadığı durumlarda dahi reseptör- lerin %60-70'inin halen kürarize kalmış olabileceği bilinmekte- dir[2]. Geleneksel deküarizasyon için kullanılan kolinesteraz in- hibitörü ajanların birçok istenmeyen etkileri vardır. Özellikle bu ajanların tam nikotik seçiciliklerinin olmayışından dolayı mus- karinik sistemi de uarmaları nedeniyle ciddi sayılabilecek bir- çok istenmeyen etki ile karşılaşılabilir. Bunlar arasında bradikar- di, QT uzaması, bronkokonstriksiyon, hipersalivasyon, motilite artışı sayılabilir. Bu etkilerden sakınmak için deküarizasyon iş- lemi, genellikle bir antikolinergik ajanın (atropin, glikopirolat vb.) birlikte kullanımı ile yapılır.

Günümüzde kolinesteraz inhibitörleri ile yapılan geleneksel de- küarizasyon işlemine güncel bir alternatif sunulmaktadır. Ami- nosteroid yapılı nöromusküler blokörler olan rokuronyum ve vekuronyum'a selektif olarak geliştirilen sugammadex, 8 adet glukoz monomerinin silindirik bir şekilde dizilmesiyle meydana gelmiş bir siklodekstrin'dir. Plazmada bir sugammadex mole- külü yine bir rokuronyum veya vekuronyum molekülünü mekanik olarak bağlar ve bu ajanların plazma konsantrasyonlarında dü- şüşe neden olur. Oluşan gradient ile tüm ekstravasküler bölge- lerden kana doğru rokuronyum / vekuronyum geçişi olur. Bu yol- la hızlı bir atılım ve deküarizasyon sağlanır. Bu mekanizma ile oluşan deküarizasyonda reküarizasyon ve muskarinik yan etki- ler beklenmez[2].

Bu çalışmada amacımız, kısa süreli genel cerrahi operasyonla- rında ASA I-III, erişkin hastalarda rokuronyum ile sağlanan nö- romusküler bloğun geri döndürülmesinde neostigmin ve sugam- madeksin etkinlik, maliyet ve yan etki bakımından karşılaştırıl- masıdır.

Gereç ve Yöntem

Haydarpaşa Numune Eğitim Araştırma Hastanesi Genel Cerrahi Kliniklerinde açık yöntemle elektif batin ameliyatı (kolesistektomi, insizyonel herni veya umbikalik herni onarımı gibi) planlanan ASA I-III, öngörülen cerrahi süresi 90 dakikayı aşmayan, 18-65 yaş arası 33 hasta yazılı onamları alınarak çalışmaya dahil edil- di. Basit rasgele yöntemle randomize edilerek iki gruba ayrılan hastalardan 17 tanesi neostigmin grubuna (Grup N), 16 tane- si de sugammadex grubuna (Grup S) alındı. Hamileler, karaci- ğer yetmezliği, böbrek yetmezliği, kas hastalığı, kullanılan ilaç- lara karşı bilinen bir allerjisi olanlar ve morbid obez hastalar ça-lışmaya alınmadı.

Hastalara operasyondan yaklaşık yarım saat önce atropin 0,5 mg İM, diazem 10 mg İM ile premedikasyon uygulandı. Ame- liyat salonuna alınan hastalara rutin olarak elektrokardiyogra- fi (EKG), oksijen saturasyonu (SpO₂), noninvaziv tansiyon arte- riyel monitörizasyonu yapıldıktan sonra sinir kas bloğunu de ğer- lendirmek için akselomiyografi cihazı (TOF Watch SX) ulnar sinir uyarılacak şekilde bağlandı. TOF elektrotları ön kol distali ulnar kenara, ısı probu avuç içine ve transducer baş parmak iç yüze sabitlendi. El ve ön kol pamukla sarılarak periferik ısının 32 °C altına düşmesi engellendi.

Train of four (TOF) uyarısında 0.5 sn'de 2 Hz'lik dört supramak- simal uyarı verilir. Normal iletimde dört yanıt eşit yükseklikte ve iletim yüzde yüzdür. Nondepolarizan bir bloker uygulandığın- da, motor son plak potansiyelinin giderek azalmasıyla yanıtlar sırayla 4.3.2. ve 1. şeklinde kaybolur ve tam blok oluşur. Blo- ğun düzelmesi sırasında da yanıtlar 1.2.3. ve 4. şeklinde geri dö- ner. 4. yanıtın alınmasından sonra 4. yanıtın 1.'e oranı TOF ora- nı olarak kaydedilir. Yanıt sayısına göre blok derecesi saptana- bilir. 1 yanıtta blok derecesi % 90-95'tir. 4 yanıtta görüldü- ğünde blok derecesi % 60-85'tir. TOF oranı (4.yanıtın 1.'ye ora- nı) 0.9 ve üstü ise; nöromusküler blok güvenli bir şekilde orta- dan kalkmıştır.

18-20 G kanül ile damar yolu açıldı. Anestezi indüksiyonunda 1-2 µg/kg Fentanil, 5-7 mg/kg Tiopental uygulandıktan sonra TOF cihazı kalibre edildi. Rokuronyum 0,6 mg/kg dozunda uygu- landıktan sonra TOF cihazı otomatik olarak 15 sn'de bir ölçüm yapacak şekilde ayarlanıp ölçüme başlandı. TOF sıfır olduğun- da hastalar entübe edildi. Anestezi idamesinde %50 O₂+N₂O ve % 1 sevofluran kullanıldı. Ameliyat sırasında analjezi yөн- temi planlandı, nonsteroid antiinflamatuvar bir ilaç ve parasetamol İV yolla kullanıldı. Narkotik analjezik kullanılmadı. TOF ≤2 olacak şekilde ek rokuronyum uygulandı. Cerrahi bitiminde TOF 2 ola- rak gözleendiğinde deküarizasyon amacıyla Grup N'ye 50 µg/kg neostigmin ile birlikte 20 µg/kg atropin yapılırken, Grup S'ye 2 mg/kg sugammadex(Bridion®) yapıldı. TOF ölçümleri sırasında hastanın ağrı duymaması için ölçümler tamamlanıncaya kadar anestezi sonlandırılmadı.

Anestezi indüksiyonunun hemen öncesi (0. dk), 5.dk, 10.dk, 20.dk, 30.dk, 45.dk, 60.dk, 75.dk, 90.dk kalp atım hızı (KAH), sis- tolik arter basıncı (SAB), diyastolik arter basıncı (DAB), SpO₂ değeri kaydedildi.

TOF ölçümlerinde; tiopental ile anestezi indüksiyonundan sonra, rokuronyumdan önce TOF cihazı kalibre edildi ve ilk ölçüm yapıldı. Zaman ölçümü rokuronyum enjeksiyonuyla başlatıldı (0.dk). Entübasyona kadar cihazın otomatik ölçüm modu ile 15 sn'lik periyotlar halinde TOF ölçümü yapıldı. Entübasyon zamanı, cer- rahi başlama zamanı, cerrahi bitiş zamanı ölçüldü. Entübasyon zamanı, zamanın sıfırlanmasından TOF değerinin sıfıra ulaşma- sına kadar geçen süre olarak alındı. Cerrahi başlama ve cerrahi bitiş zamanı rokuronyum enjeksiyonu sonucu zamanın sıfırlan- masından sonra cerrahinin başlamasına ve bitmesine kadar ge- çen süreler olarak alındı.

Cerrahi bittikten sonra TOF 2 olduğunda, zaman tekrar sıfırla- narak yeniden başlatıldı. TOF cihazı da yeniden 15 sn'lik oto- matik ölçüm moduna alındı. 0.dk, 6.dk, 10.dk, 15.dk, 20.dk KAH, SpO₂, SAB, DAB ölçüldü. TOF oranı 0,9 ya da üzerinde gözlen- diğinde TOF ölçümü sonlandırıldı. Devam etmekte olan anes- tezi idamesi TOF oranı 0,9'a ulaşılmasıyla sonlandırıldı. Cerra- hi bittikten sonra TOF 2 olduğunda zamanın tekrar sıfırlanma- sından itibaren ölçülen; TOF oranı 0,9'a ulaşma zamanı ve eks- tübasyon zamanı kaydedildi. Hastalar postop derlenme odasın- da yarım saat reküarizasyon başta olmak üzere komplikasyon- lar (bulantı, kusma, çift görme vb) açısından izlendi. Aldrete sko- ru ≥9 olanlar servisine gönderildi.

İstatistiksel İncelemeler

Çalışmadan elde edilen bulgular değerlendirilirken, istatistiksel analizler için SPSS 17.0 istatistik paket programı kullanıldı. Ça-

ışma verileri değerlendirilirken ortalama, standart sapma gibi tanımlayıcı istatistiksel metodların yanı sıra normal dağılımın incelenmesi için tek örneklem Kolmogorov-Smirnov testi kullanıldı. Niceliksel verilerden normal dağılıma sahip olanların gruplar arası karşılaştırılmasında bağımsız örneklem T testi ve grup içi karşılaştırılmasında ilişkili iki örneklem varyans analizi; normal dağılıma sahip olmayanların gruplar arası karşılaştırılmasında Mann-Whitney U testi ve grup içi karşılaştırılmasında Wilcoxon ilişkili iki örneklem testi kullanıldı. Niteliksel verilerin değerlendirilmesinde ise Ki-Kare testi kullanıldı. Sonuçlar %95 güven aralığında, $p < 0,05$ anlamlılık ve $p < 0,01$ ileri anlamlılık düzeyinde değerlendirildi.

Bulgular

Hastaların cinsiyet dağılımı, yaş, vücut kitle indeksi (VKİ) ortalamaları, cerrahi başlama ve bitiş zamanları, entübasyon zamanları, ek rokuronyum dozunda iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmadı (Tablo 1).

Tablo 1. Yaş, Cinsiyet, VKİ, Cerrahi başlama, cerrahi bitiş, entübasyon zamanı ve ek rokuronyum dozunun gruplara göre dağılımı.

Cinsiyet ((K/E)	Neostigmin		Sugammadex		p
	8/9		7/9		
	Ort	Ss	Ort	Ss	
Yaş	38	11	46	14	0,086*
Vücut kitle indeksi (VKİ)	25,9	2,7	26	2,6	0,956*
Cerrahi başlama(dk)	11,55	2,56	12,20	2,74	0,485*
Cerrahi bitiş(dk)	76,17	20,95	80,87	22,36	0,538*
Entübasyon zamanı(dk)	4,24	2,06	2,90	0,83	0,061**
Ek rokuronyum dozu(mg)	13,97	11,28	13,18	10,87	0,841*

+ Pearson Ki-Kare Testi, *Bağımsız örneklem T Testi, **Mann-Whitney U Testi

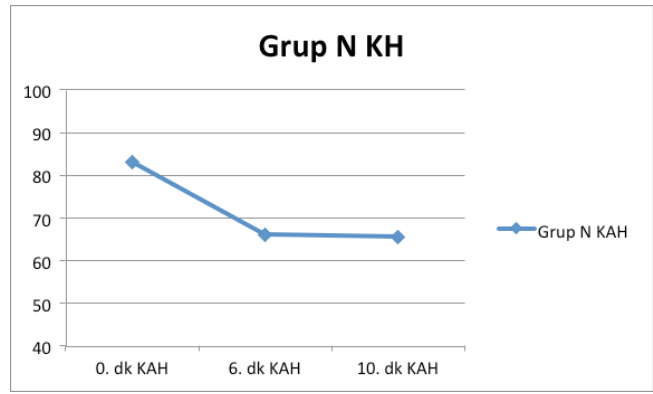
TOF oranı 0,9'a ulaşma zamanı neostigmin grubunda 9,48 dk, sugammadex grubunda 2,31 dk ölçüldü. Fark istatistiksel olarak ileri düzeyde anlamlı bulundu($p=0,000$). Ekstübasyon zamanı neostigmin grubunda ortalama 12,99 dk ölçülürken, sugammadex grubunda ortalama 6,64 dk olarak ölçüldü ve bu fark istatistiksel olarak anlamlı bulundu($p < 0,001$) (Tablo 2). SAB, DAB

Tablo 2. TOF 0,9'a ulaşma ve ekstübasyon zamanının gruplara göre dağılımı

	Neostigmin		Sugammadex		p
	Ort	Ss	Ort	Ss	
TOF 0,9'a ulaşma zamanı(dk)	9,48	2,70	2,31	0,90	0,000*
Ekstübasyon zamanı(dk)	12,99	2,04	6,64	1,66	0,000**

*Mann-Whitney U testi, **Bağımsız örneklem T Testi TOF: Train of four

ve KH ölçümlerinde gruplar arası değerlendirmelerde istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmadı. Wilcoxon ilişkili iki örneklem testi ile uyandırma aşamasında neostigmin grubunda neostigmin verildikten sonraki 0.dk ve 6.dk KH ölçümleri arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulundu ($p=0,005$; $p < 0,01$). Aynı test ile 6. ve 10.dk KH karşılaştırıldığında aradaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı görüldü ($p=0,612$, Grafik 1). Hastaların kilosuna göre kullanılan ilaçlarının toplam hasta başı maliyetleri TL cinsinden Tablo 3'de görülmektedir. Grup N'de her bir hasta için kullanılan atropin ve neostigminin toplam dozunun TL olarak karşılığı, Grup S'de ise sugammadex'in TL olarak karşılığı incelenmiş, artık ilaçlar hesaba katılmamıştır. Tabloda

Grafik 1. Neostigmin sonrası KH grafiği.

Tablo 3. Maliyet analizi

	Ort	SS	p*
Grup N	3,13	0,47	0,000
Grup S	135,36	17,86	

*Mann-Whitney U testi

da görülmekte olan fark istatistiksel olarak ileri düzeyde anlamlı bulunmuştur($p < 0,001$).

Grupların her ikisinde de önemli bir yan etki görülmedi. Neostigmin grubundaki iki hastada bradikardi izlendi ve 0,5 mg atropin ile etkin şekilde tedavi edildi. Hastaların tümü yarım saat derlenme odasında izlendi. Hiç birinde nöromusküler bloğa işaret edebilecek solunum sıkıntısı, 5 sn süreyle başını kaldıramama gibi klinik bir bulguya rastlanmadı. Hastalarda bulantı/kusma izlenmedi.

Tartışma

Rezidüel nöromusküler blokaj, tanım olarak post-operatif hastada halen bloke kalmış nikotinik reseptörlerin varlığıdır. Kliniğe yansımaları, hastanın ekstremitelerinde kas güçsüzlüğü olmasından, etkin yutamamasına bağlı aspirasyon, ciddi solunum sıkıntısı, hipoksi ve hatta kardiyopulmoner arrest tablosuna kadar geniş ve mortal bir yelpazede gözlenebilir. Sugammadex nöromusküler blokerler tarafından sağlanan bloğun geri döndürülmesinde kullanılan ilk selektif relaksan bağlayıcı ajandır. Sugammadex ile deküarizasyon, rokuronyum yada vekuronyum ile sağlanan nöromusküler bloğun hızlı ve güvenli geri döndürülmesi için yeni bir yaklaşım olmuştur[3]. Sevofluran anestezisi altında derin nöromusküler bloğun geri döndürülmesinde TOF oranının 0,9'a ulaşılması için gerekli sürenin sugammadex ile neostigmine göre 18 kat kısa olduğu bulunmuştur[4].

Sorgenfrei IF ve ark.[5]; yaptıkları çalışmada rokuronyumla sağlanan nöromusküler bloğu geri çevirmede sugammadexin doz cevap ilişkisini, güvenliğini ve farmakokinetiklerini incelemişler, 2 mg/kg ve üstündeki sugammadex dozunun güvenli olduğunu bulmuşlardır.

Lemmens HJM ve ark. [6]; ait bir çalışmada sugammadexin kan basıncı, kalp hızı solunum ve termoregülasyon üzerinde önemli bir etkiye yol açmadığı saptanmıştır. Rokuronyum ve vekuronyumun idame dozları ile elde edilen nöromusküler bloğun geri döndürülmesi için neostigmin ve sugammadex alan hastalarda yapılan randomize faz 3 çalışmada sugammadex kalp hızı üzerinde anlamlı hiçbir etki oluşturmamıştır.

Sacan O ve ark. [7]; benzer bir çalışmada neostigmin glikopi-

rolat sonrası 2.dk ve 5.dk KAH'ında anlamlı artış bulmuşlardır. Bizim çalışmamızda ise, neostigmin sonrası KAH ölçümleri; 0.dk:83, 6.dk:66, 10.dk:65 olarak bulunmuştur. 0.dk ve 6.dk arasında KAH'ında görülen düşüş klinik olarak optimal sınırlar içinde olmakla birlikte, istatistiksel olarak anlamlıdır ($p=0,005$). Böyle bir farklılığın gözlenmesinin nedeni, atropin ve neostigminin birlikte eş zamanlı yapılmasından ya da KAH'na etki edebilecek anestezi derinliği ya da hastanın ağrı duyması gibi diğer değişkenlerden kaynaklanmış olabilir.

Shields M ve ark.[8] yaptığı bir çalışmada; rokuronyumla sağlanan nöromusküler bloğun kaldırılmasında farklı dozlarda sugammadex karşılaştırılmıştır. Otuz hasta üzerinde yapılan çalışmada hastalara başlangıçta 0,6 mg/kg rokuronyum verilmiş, en az iki saat boyunca PTC <10 olacak şekilde derin blok sağlanmış, sonrasında TOF 2 olması beklenerek 0,5mg/kg, 1mg/kg, 2mg/kg, 4mg/kg, 6mg/kg sugammadex verilmiş, TOF oranı 0,9'a ulaşma süreleri sırasıyla 6.4, 2.4, 2.3, 1.4, 1.2, dk bulunmuştur. Suy K ve ark. [9] tarafından yapılan benzer bir çalışmaya seksen hasta dahil edilmiş, hastaların bir kısmı nöromusküler bloker olarak rokuronyum 0,6 mg/kg, bir kısmı da vekuronyum 0,1 mg/kg almıştır. Derin blok ≥ 60 dk sağlandıktan sonra TOF 2 olması beklenerek sugammadex verilmiş, TOF oranı 0,9'a ulaşma süreleri rokuronyum grubunda plasebo, 0,5mg/kg ve 4mg/kg sugammadex'ten sonra sırasıyla 31,8 dk; 3,7 dk; 1,1 dk olarak bulunmuştur. Vekuronyum grubunda ise TOF oranı 0,9'a ulaşma süreleri plasebo, 1 mg/kg, 8 mg/kg sugammadex'ten sonra sırasıyla 48,8dk; 2,5dk; 1,4dk olarak bulunmuştur.

Blobner M ve ark. [10], 198 hasta üzerinde yaptığı randomize kontrollü bir çalışmada rokuronyum ile nöromusküler blok sağlanan hastalara TOF 2 olduğunda sugammadex 2 mg/kg ya da neostigmin 50 μ g/kg dozunda verilmiştir. TOF oranının 0,9'a ulaşma zamanı karşılaştırıldığında sugammadex grubunda 1,4 dk, neostigmin grubunda ise 17,6 dk olarak ölçülmüş, çalışmanın ikinci kısmında aynı ölçümler vekuronyumla da yapılmıştır. Benzer şekilde sugammadex grubunun ortalama TOF oranı 0,9'a ulaşma süresi 2,1 dk bulunurken neostigmin için bu süre 18,9 dk olarak ölçülmüştür. Sugammadex her ne kadar rokuronyuma spesifik olarak geliştirilmiş olsa da rokuronyumdan daha az bir spesifikite ve derlenme hızıyla vekuronyumda da etkin şekilde kullanılabilir. Sugammadex uygulanan bir hasta 24 saat içinde tekrar operasyona alınacak ve nöromusküler bloker bir ajan kullanılacaksa, non-steroidal bir ajan (örneğin atrakuryum, mivakuryum gibi) kullanılması önerilmektedir [11]. Yaş artışıyla birlikte sugammadexle TOF oranının 0,9'a ulaşma süresi de artmasına rağmen ilacın kullanım dozunda yaşa bağlı değişiklik önerilmemektedir[12].

Sugammadexin son zamanlarda kullanıma girdiği bir diğer uygulama da elektrokonvulsif tedavi olmuştur. Çok kısa süreli bir işlem olması nedeniyle, nöromusküler blok için süksinilkolinin tercih edildiği bu uygulamada, gerek süksinilkolinin istenmeyen etkilerinden kaçınmak, gerekse psodokolinesteraz eksikliği olan hastalarda rokuronyum kullanılarak, sugammadexin hemen uygulanabilir ve hızlı etkileri ön plana çıkmakta ve bu hastalarda giderek daha yaygın kullanıma yol açmaktadır[13-14].

Bizim çalışmamız ve daha önce değinilen, benzer çalışmalarla da desteklenen sonuçlara göre, sugammadexin muskarinik yan etkilerden uzak bir şekilde güvenli ve nöromusküler blok düzeyi ne kadar derin olsa da uygun dozda kullanımı ile hızlı bir şekilde

de etkin olduğu bir gerçektir. Bu ilacın kullanımıyla ilgili olarak günümüzdeki en önemli engel maliyet olarak görülmektedir. Çalışmamızda; maliyet hesabına bakıldığında hasta başına ortalama maliyet neostigmin ile 3,13 \pm 0,47 TL iken, sugammadex ile 135,36 \pm 17,86 TL olarak bulunmuştur. Tamamı kullanılmayarak atılan ilaçlar maliyet hesabında dikkate alınmamıştır. Sugammadexin kazandırdığı zamanın sağlayabileceği maddi kazanç da dikkate alınmamıştır. Fakat bu faktörlerin maliyetler arasındaki bu ciddi farkı kapatabilmesi pek de mümkün görünmemektedir. Sugammadex maliyet konusundaki dezavantajı nedeniyle rutin kullanıma henüz girememiş olsa da derin nöromusküler bloktan hızlı ve etkin geri döndürme sağlaması, çok düşük yan etki insidansı, ciddi ilaç etkileşimlerinin olmayışı, hastanın hızlı derlenmesine katkıda bulunması ve dolayısıyla ameliyathane işlevselliğini hızlandırması gibi üstünlükleriyle klinik kullanımda kendine yer bulması beklenmektedir.

Sugammadex ile ilgili önemli bir husus da zor havayolu/zor ventilasyon ile karşılaşılan hastalarda kullanımıyla sağladığı hızlı ve etkin deküarizasyondur. Bu kullanım ile ilgili pek çok olgu sunumu literatürde yer almaktadır ve ilacın yüksek maliyetiyle ilgili kullanım kısıtlanmasına yer bırakmayacak bir endikasyon olarak görülmektedir [15-16]. Benzer şekilde musküler distrofi hastaların genel anestezi uygulamasında kas gevşetici ajanlarla ilgili yaşanan zorlukların aşılmasında, sugammadex kullanımıyla olumlu gelişmeler kaydedilmiştir [17-18]. Özellikle bu kullanım alanları nedeniyle, yüksek maliyete rağmen, sugammadexin her anestezi kliniğinde bulundurulması önemlidir.

Sonuç olarak; Sugammadex gerek hızlı derlenme sağlaması gerekse istenmeyen yan etkilere yol açmaması açısından klinik kullanımda tercih edilmesi gereken bir ilaçtır. Ancak maliyet açısından bakıldığında rutin kullanımda anlamlı maliyet artışına neden olduğu gözlenmektedir. Buna rağmen özellikle musküler hastalığı olan, zor havayolu düşünülen veya barsak anastomozu uygulanan hastalarda ve KOAH'lı hastalarda tercih edilmelidir. Ayrıca ilaç maliyetinin zamanla düşmesiyle sugammadexin rutin klinik kullanımda daha fazla yer alabileceği görüşündeyiz.

Çıkar Çakışması ve Finansman Beyanı

Bu çalışmada çıkar çakışması ve finansman destek alındığı beyan edilmemiştir.

Kaynaklar

1. Kayhan Z, editör. Klinik Anestezi İstanbul: Logos Yayıncılık; 2007.p.151-80.
2. Morgan GE, Mikhail MS, Murray MJ. Neuromuscular blocking agent. In: Morgan GE, Mikhail MS, Murray MJ, editors. Clinical Anaesthesiology. 2nd ed. Newyork: Lange Medical Books/McGraw-Hill Medical Publishing Division; 2010.p.179-98.
3. Naguib M. Pharmacology of muscle relaxant and their antagonist neuromuscular physiology and pharmacology. In: Miller RD. Editor. Anaesthesia. 6th ed. Philadelphia: Churchill Livingstone; 2006.p.481-572.
4. Jones RK, Caldwell JE, Brull SJ, Soto RG. Reversal of profound rocuronium induced blockade with sugammadex: a randomized comparison with neostigmine. Anesthesiology. 2008;109(5):816-24.
5. Sorgenfrei IF, Norrild K, Larsen PB, Stansballe J, Ostergaard D, Prins ME et al.. Reversal of rocuronium induced neuromuscular block by the selective relaxant binding agent sugammadex: a dose finding and safety study. Anaesthesiology 2006;104(4): 667-74.
6. Lemmens HJ, El-Orbany MI, Berry J, Morte JB, Martin G. Reversal of profound vecuronium-induced neuromuscular block under sevoflurane anesthesia: sugammadex versus neostigmine. BMC Anesthesiol. 2010; doi: 10.1186/1471-2253-10-15.
7. Sacan O, White PF, Tufanogullari B, Klein K. Sugammadex Reversal of Rocuronium-Induced Neuromuscular Blockade: A Comparison with Neostigmine-Glycopyrrolate and Edrophonium-Atropine. Anesth Analg 2007;104(3):569-74.
8. Shields M, Giovannelli M, Mirakhur RK, Mopsett I, Adams J, Hermens Y. Org 25969 (sugammadex), a selective relaxant binding agent for antagonism of pro-

- longed rocuronium-induced neuromuscular block. *Br J Anaesth* 2006;96(1):36-43.
9. Suy K, Morias K, Cammu G, Hans P, van Duijnhoven WG, Heeringa M et al. Effective reversal of moderate rocuronium- or vecuronium-induced neuromuscular block with sugammadex, a selective relaxant binding agent. *Anesthesiology* 2007;106(6):283-8.
10. Blobner M, Eriksson L, Scholz J, Hillebrand H, Pompei L. Reversal of rocuronium-induced neuromuscular blockade with sugammadex compared with neostigmine during sevoflurane anaesthesia: results of a randomised, controlled trial. *Eur J Anaesthesiol* 2010;27(10):874-81.
11. Schaller SJ, Fink H, Ulm K, Blobner M, Sugammadex and neostigmine dose-finding study for reversal of shallow residual neuromuscular block. *Anesthesiology* 2010;113(5):1054-60.
12. McDonagh DL, Benedict PE, Kovac AL, Drover D, Brister NW, Morte JB et al. Efficacy and safety of sugammadex for reversal of rocuronium-induced blockade in elderly patients. *Anesthesiology* 2011;114(2):318-29.
13. Hoshi H, Kadoi Y, Kamiyama J, Nishida A, Saito H, Taguchi M et al. Use of rocuronium- sugammadex, an alternative to succinylcholine, as a muscle relaxant during electroconvulsive therapy. *J Anesth* 2011;25(2):286-90.
14. Batistaki C, Kesidis K, Apostolaki S, Kostopanagiotou G. Rocuronium antagonized by sugammadex for series of electroconvulsive therapy (ECT) in a patient with pseudocholinesterase deficiency. *J ECT* 2001;27(1):47-8.
15. Mc Ternan CN, Rapeport DA, Ledowski T. Successful use of rocuronium and sugammadex in an anticipated difficult airway scenario. *Anaesth Intensive Care* 2010;38(2):390-2.
16. Paal P, Herff H, Mitterlechner T, von Goedecke A, Brugger H, Lidner KH et al. Anaesthesia in prehospital emergencies and in the emergency room. *Resuscitation* 2010;81(2):148-54.
17. Yamada M, Kimura T. Successful use of sugammadex in a muscular dystrophy patient. *Masui* 2011;60(10):1205-6.
18. Mavridou P, Dimitriou V, Margaritis A, Manataki A. Anaesthesia for laparoscopic surgery in a patient with myotonic dystrophy (Steinert's disease): beneficial use of sugammadex, but incorrect use of pethidine: a case report. *Acta Anaesthesiol Belg.* 2011;62(2):101-4.